

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету
_____ Діброва А.Д.
«__» _____ 2021 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри організації підприємництва
та біржової діяльності
Протокол №20 від 01 червня 2021 р.
Завідувач кафедри
_____ Ільчук М.М

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»
_____ Яворська В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КООПЕРАЦІЯ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ»

Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Факультет: економічний

Розробник: доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності
кандидат економічних наук, доцент Березовська Л.О.

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни «КООПЕРАЦІЯ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	
Рік підготовки	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	24	
Практичні, семінарські заняття	24	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	72	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Кооперація у підприємстві» є формування у студентів знань про види та особливості створення та функціонування кооперативів, а також їх розвиток в Україні та світі.

Основними завданнями вивчення курсу є:

- поглиблене вивчення термінологічної та законодавчої бази кооперації;
- дослідження витоків кооперації;
- обґрунтування значення кооперативів, кооперативних принципів та цінностей;
- аналіз переваг кооперативів в порівнянні з іншими формами господарювання на основі розгляду існуючих тенденцій в глобальних та локальних соціально-економічних системах;
- вивчення особливостей оподаткування кооперативів та їх державної підтримки;
- дослідження розвитку кооперації в Україні та світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- предметну область дисципліни та її методологію;
- поняття, види кооперативів та порядок їх створення;
- теоретико-методологічні, організаційно-економічні засади кооперативної діяльності;
- концепції демократичного управління кооперативом;
- історію становлення, розвиток і закономірності послідовних трансформацій кооперативного руху в світі та в Україні;
- суть кооперативних цінностей та принципів, затверджених Міжнародним кооперативним альянсом;

- види кооперативів;
- особливості управління сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами, відмінність управління в кооперативних формуваннях від управління іншими формами ведення господарської діяльності;
- об'єктивні та суб'єктивні потреби в розвитку кооперації в Україні;
- основи процесу створення та ліквідації кооперативів;
- основні документи кооперативу;
- вимоги, що висуваються до членів (дійсних, асоційованих, потенційних) кооперативів, до управлінців кооперативу, Загальних зборів;
- засади державної підтримки та Закони України «Про кооперацію» та «Про сільськогосподарську кооперацію»
- особливості оподаткування та державної підтримки кооперативів;
- основні закономірності та тенденції розвитку кооперації у підприємництві;
- особливості міжнародного кооперативного співробітництва.

Вміти:

- сформувати та організувати роботу ініціативної групи по створенню кооперативу;
- визначити, які ресурси необхідні для забезпечення діяльності майбутнього кооперативу;
- оцінити можливості майбутнього або існуючого кооперативу;
- зареєструвати кооператив;
- обчислювати податки, збори та подавати податкову звітність кооперативу;
- використовувати зарубіжний досвід сільськогосподарської кооперації.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 11. Здатність до організації підприємницької та торговельної діяльності в аграрній сфері за умов використання інноваційних підходів, кооперації та міжнародної інтеграції агробізнесу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Створення та функціонування кооперативів														
Тема 1. Історичні основи створення	1	10	2	2			6							

кооперації													
Тема 2. Теоретичні основи кооперації	1	10	2	2			6						
Тема 3. Поняття, види кооперативів та порядок їх створення	1	10	2	2			6						
Тема 4. Право членства у кооперативі	1	10	2	2			6						
Тема 5. Особливості оподаткування кооперативів	1	10	2	2			6						
Тема 6. Державна підтримка кооперативів	1	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	6	60	12	12			36						
Змістовий модуль 2. Розвиток кооперації в Україні та світі													
Тема 7. Правові основи діяльності сільськогосподарських кооперативів.	1	10	2	2			6						
Тема 8. Розвиток сільськогосподарської кооперації в Україні	1	10	2	2			6						
Тема 9. Розвиток обслуговуючої кооперації	1	10	2	2			6						
Тема 10. Порядок реорганізації та ліквідації кооперативу	1	10	2	2			6						
Тема 11. Зарубіжний досвід сільськогосподарської кооперації	1	10	2	2			6						
Тема 12. Міжнародне кооперативне співробітництво	1	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	6	60	12	12			36						
Усього годин													
Курсовий проект (робота) ³ (якщо є в навчальному плані)													
Усього годин		120	24	24			72						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні основи створення кооперації	2
2	Тема 2. Теоретичні основи кооперації	2
3	Тема 3. Поняття, види кооперативів та порядок їх створення	2
4	Тема 4. Право членства у кооперативі	2
5	Тема 5. Особливості оподаткування кооперативів	2
6	Тема 6. Державна підтримка кооперативів	2
7	Тема 7. Правові основи діяльності сільськогосподарських кооперативів.	2
8	Тема 8. Розвиток сільськогосподарської кооперації в Україні	2
9	Тема 9. Розвиток обслуговуючої кооперації	2
10	Тема 10. Порядок реорганізації та ліквідації кооперативу	2
11	Тема 11. Зарубіжний досвід сільськогосподарської кооперації	2
12	Тема 12. Міжнародне кооперативне співробітництво	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

7. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентів

Контрольні питання

1. Сутність і принципи організації кооперативів.
2. Членство в кооперативі.
3. . Обов'язки члена кооперативу.
4. Правове забезпечення договірних відносин у кооперуванні та діяльності кооперативів.
5. Порядок вирішення спірних питань кооперативу у судових органах
6. Кооператив як особлива організаційно-правова форма кооперації.
7. Кооператив як підприємство особливого типу, обґрунтування його неприбуткової природи.
8. Необхідність кооперації в сьгоднішніх умовах.
9. Ризики ринкового середовища та їх роль у становленні кооперативів.
10. Доцільність участі господарюючих суб'єктів у кооперативних формуваннях.
11. Сутність вертикальної, горизонтальної та комбінованої кооперації.
12. Класифікація кооперації за видами діяльності.
13. Функції кооперативів різних видів.
14. Напрями та особливості діяльності виробничих, обслуговуючих та багатофункціональних кооперативних формувань в агробізнесі.
15. Кооперація серед кооперативів, об'єднання кооперативів (спілки та асоціації).
16. Визначення кооперативних принципів. Фундаментальні принципи кооперації.
17. Міжнародні принципи кооперації.
18. Кооперативні цінності та традиції.
19. Етапи побудови кооперативу.
20. Розробка Проекту кооперативу, його етапи.

21. Формування матеріальної бази кооперативу.
22. Порядок державної реєстрації кооперативу.
23. Правила внутрішньо-господарської діяльності кооперативу.
24. Основні права та обов'язки членів та асоційованих членів кооперативу.
25. Органи управління кооперативом.
26. Економічні відносини в кооперативі.
27. Майно та фонди кооперативу.
28. Бухгалтерський облік в кооперативі.
29. Кооперативні виплати та виплати на паї.
30. Трудові відносини в кооперативних організаціях.
31. Взаємовідносини між державою і кооперативними організаціями.
32. Міжнародні зв'язки і зовнішньоекономічна діяльність кооперативу.
33. Порядок реорганізації та ліквідації кооперативу.
34. Структура та органи управління кооперативу.
35. Роль Загальних зборів членів кооперативу у розвитку його діяльності.
36. Роль Голови та Правління кооперативу.
37. Роль менеджера (Виконавчого директора) в розвитку кооперативу.
38. Органи контролю кооперативу.
39. Роль Спостережної Ради та Ревізійної комісії кооперативу.
40. Ефективність управління кооперативом.
41. Члени кооперативу та асоційовані члени кооперативу.
42. Потенційні члени кооперативу.
43. Взаємозв'язок управління кооперативу з його членами.
44. Участь членів кооперативу в його економічній діяльності.
45. Порядок прийому до членів кооперативу.
46. Права та обов'язки членів кооперативу.
47. Особливості функціонування сільськогосподарських кооперативів.
48. Види кооперативів.
49. Сутність кооперації, її принципи і функції.
50. Еволюція форм кооперування в аграрній сфері.
51. Виробничий кооператив як основна ланка кооперації.
52. Кооперування фермерських господарств.
53. Взаємовідносини учасників кооперації.
54. Особливості функціонування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
55. Етапи розвитку обслуговуючої кооперації на селі.
56. Становлення і розвиток обслуговуючих кооперативів на селі.
57. Правове забезпечення діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.
58. Ефективність роботи обслуговуючих кооперативів.
59. Вплив психологічних та організаційних факторів на розвиток сільськогосподарської кооперації.
60. Основні форми спільного використання сільськогосподарської техніки.
61. Сусідська допомога як форма спільного використання сільськогосподарської техніки.
62. Об'єднання фермерів на міжгосподарській основі як форма спільного використання сільськогосподарської техніки.
63. Кооперативи з використання сільськогосподарської техніки.
64. Прокат і оренда машин як форма спільного використання сільськогосподарської техніки.
65. Машинна кооперація як форма спільного використання сільськогосподарської техніки.
66. Машинні пули як форма спільного використання сільськогосподарської техніки.

67. Машинні ринги як форма спільного використання сільськогосподарської техніки.
68. Загальна система оподаткування кооперативів.
69. Спрощена система оподаткування кооперативів.
70. Міжнародний поділ праці та кооперація.
71. Міжнародні альянси.
72. Унікальність кооперативів та неприбуткова економічна природа кооперативного бізнесу.
73. Принципи діяльності кооперативних організацій, що формують їх неприбуткову природу.
74. Припинення, ліквідація та реорганізація кооперативу.

Комплект тестів

- 1. У якому році був створений Міжнародний кооперативний альянс?**
  - а) 1835
  - б) 1844
  - в) 1869
  - г) 1895
  - д) 1896
- 2. У якому році були визначені рочдейлівські принципи кооперації?**
  - а) 1835
  - б) 1844
  - в) 1869
  - г) 1895
  - д) 1896
- 3. На якому конгресі МКА були офіційно прийняті рочдейлівські принципи кооперації?**
  - а) I
  - б) III
  - в) XV
  - г) XVI
- 4. Який з нижченаведених принципів був доданий рішенням конгресу МКА до переліку основоположних принципів кооперації останнім за часом?**
  - а) добровільне та відкрите членство
  - б) співробітництво між кооперативами
  - в) демократичний контроль з боку членів
  - г) освіта, підготовка та інформація
  - д) участь членів кооперативу в економічній діяльності
  - е) турбота про громаду
  - є) самоврядність та незалежність
- 5. У якому році Жіночу кооперативну консультативну раду було реорганізовано в Комітет жінок-кооператорів, який отримав статус допоміжного комітету ЦК МКА?**
  - а) 1921
  - б) 1963
  - в) 1966
  - г) 1974
- 6. У якому році МКА вперше відзначав Міжнародний день кооперації?**
  - а) 1913
  - б) 1923
  - в) 1924
  - г) 1930
- 7. Який з нижченаведених керівних органів є вищою владою МКА?**
  - а) Президент

- б) Генеральна Асамблея
- в) Правління
- г) Генеральний директор

8. У якому році на території України був створений перший кооператив?

- а) 1864
- б) 1874
- в) 1883
- г) 1895

9. Хто з діячів українського кооперативного руху став головою Ради Українського центрального кооперативного комітету?

- а) Б. Мартос
- б) М. Туган-Барановський
- в) Х. Барановський
- г) Д. Коліух

10. У якому році «Вукоопспілку» було прийнято до складу МКА?

- а) 1920
- б) 1923
- в) 1925
- г) 1935

11. До якого року Закон СРСР «Про кооперацію в СРСР» залишався правовою основою діяльності сільськогосподарських кооперативів в Україні?

- а) 1992
- б) 1994
- в) 1996
- г) 1997

12. У якому році був прийнятий Закон СРСР «Про кооперацію в СРСР»?

- а) 1985
- б) 1986
- в) 1988
- г) 1990

13. У якому році «Вукоопспілку» було перейменовано на «Укоопспілку»?

- а) 1935
- б) 1946
- в) 1953
- г) 1992

14. У якому році був прийнятий Закон України «Про кооперацію»?

- а) 1992
- б) 1997
- в) 2003
- г) 2004

15. У якому році був прийнятий Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію»?

- а) 1992
- б) 1997
- в) 2003
- г) 2004

16. До якого виду законодавства, що регулює правовідносини у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, належить Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію»?

- а) загального
- б) галузевого
- г) спеціального

17. До якого виду законодавства, що регулює правовідносини у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, належить Господарський кодекс України?

- а) загального
- б) галузевого
- г) спеціального

18. Який з фондів сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу формується за рахунок вступних внесків та відрахувань від доходу кооперативу?

- а) пайовий
- б) неподільний
- в) резервний
- г) спеціальний

19. Який з фондів сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу створюється за рахунок цільових внесків членів кооперативу та інших передбачених законом надходжень для забезпечення його статутної діяльності і використовується за рішенням органів управління кооперативу?

- а) пайовий
- б) неподільний
- в) резервний
- г) спеціальний

20. Яке з джерел формування майна кооперативу є основним?

- а) цільові внески
- б) пайові внески
- в) фінансові кредити
- г) товарні кредити
- д) фінансова допомога

21. Хто є розпорядником територіальних рівнів Реєстру неприбуткових установ та організацій?

- а) відповідні місцеві адміністрації
- б) відповідні державні податкові адміністрації
- в) відповідні місцеві ради
- г) відповідні територіальні статистичні органи

22. Хто присвоює сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу ідентифікаційний код з Єдиного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ)?

- а) державні реєстратори
- б) відповідні державні податкові адміністрації
- в) відповідні центральні органи виконавчої влади
- г) органи державної статистики

23. Законом встановлено, що сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи можуть надавати послуги відповідно до статуту іншим особам, але в обсягах, що не перевищують певний відсоток загального обороту кооперативу. Який це відсоток?

- а) 10
- б) 20
- в) 25
- г) 30

24. З якого віку фізичні особи можуть бути членами обслуговуючого кооперативу?

- а) 16 років
- б) 18 років
- в) 21 рік

25. Селяни – власники особистих селянських господарств – створили молочарський обслуговуючий кооператив. Членами кооперативу є фізичні особи, які утримують у своїх господарствах корів і займаються виробництвом молока. Частина виробленого молока селяни використовують для власних потреб, а решту продають переробним підприємствам або іншим споживачам. Який вид послуг надає такий кооператив?

- а) переробні
- б) заготівельно-збутові
- в) постачальницькі
- г) сервісні

26. Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив надає послуги в рослинництві та облаштуванні ландшафту. Який вид послуг надає такий кооператив?

- а) переробні
- б) заготівельно-збутові
- в) постачальницькі
- г) сервісні

27. Хто приймає рішення про створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу?

- а) установчі збори
- б) ініціативна група
- в) загальні збори
- г) голова кооперативу

28. Чиїм рішенням затверджуються статут і правила внутрішньої господарської діяльності СОК?

- а) установчих зборів
- б) правління кооперативу
- в) загальних зборів
- г) голови кооперативу

29. Хто вносить зміни та доповнення до Статуту кооперативу?

- а) установчі збори
- б) правління кооперативу
- в) загальні збори
- г) голова кооперативу

30. Чи згодні ви з таким твердженням?

«В обслуговуючих кооперативах прибуток є не самоціллю, а способом досягнення іншої мети – задоволення потреб насамперед членів кооперативу».

- а) так; б) ні

31. Чи згодні ви з таким твердженням?

«Членами сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу не можуть бути юридичні особи».

- а) так; б) ні

32. Чи згодні ви з таким твердженням?

«Кооперативи та їх об'єднання мають право бути засновниками різних видів підприємств, мати представництва в інших регіонах України та за її межами».

- а) так; б) ні

33. Чи згодні ви з таким твердженням?

«У разі відсутності в обслуговуючому кооперативі «Положення про облікову політику» бухгалтерський облік у такому кооперативі не може бути визнаний «задовільним»».

- а) так; б) ні

34. Чи згодні ви з таким твердженням?

«Члени кооперативу відповідають за зобов'язання кооперативу всім належним їм майном».

а) так; б) ні

35. Чи згодні ви з таким твердженням?

«Кооператив несе відповідальність за зобов'язання членів кооперативу».

а) так; б) ні

36. Чи згодні ви з таким твердженням?

«Член кооперативу має право передоручати будь-кому особисту участь у діяльності кооперативу».

а) так; б) ні

37. Які з нижченаведених основних форм державної фінансової підтримки є непрямими?

а) бюджетні інвестиції

б) податкові пільги

в) субсидії

г) дотації

д) прискорена амортизація

е) субвенції

є) державний кредит

ж) фінансування науково-дослідних робіт

з) створення державних цільових та регіональних позабюджетних фондів

и) формування спеціалізованих кредитних установ

38. Кого з нижченаведених посадових осіб члени правління кооперативу можуть обирати зі свого складу?

а) голову кооперативу

б) виконавчого директора

в) заступника голови

г) секретаря правління

д) ревізора

39. Які з нижченаведених ознак неприбутковості притаманні лише сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам?

а) закріплена у статуті мета організації – надання послуг своїм членам

б) у разі ліквідації активи організації зараховуються до доходу бюджету

в) членами кооперативу є лише сільськогосподарські товаро-виробники

г) послуги надаються переважно своїм членам

д) кошти між членами організації розподіляються пропорційно до їх участі у господарській діяльності

е) організація займається лише комерційним посередництвом

40. У якому році в Україні була створена сільськогосподарська дорадча діяльність?

а) 1997

б) 1999

в) 2003

г) 2004

41. Які з нижченаведених осіб, служб та установ є суб'єктами сільськогосподарської дорадчої діяльності згідно із Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність»?

а) дорадники

б) науковці

в) експерти-дорадники

- г) посадові особи місцевого самоврядування
- д) дорадчі служби
- е) державні службовці
- ж) місцеві органи влади
- з) академічні установи

42. Якою є мінімальна кількість фізичних та / або юридичних осіб, які, згідно із законодавством ЄС, можуть створити Європейське кооперативне товариство?

- а) 3
- б) 5
- в) 8
- г) 10

43. Установіть послідовність подій у розвитку міжнародного кооперативного руху наприкінці ХІХ ст. – початку ХХ ст.:

- а) розкол у міжнародному кооперативному русі;
- б) визначення рочдейлівських принципів кооперації;
- в) проголошення повного політичного нейтралітету МКА;
- г) створення МКА.

44. Установіть послідовність подій у розвитку міжнародного кооперативного руху наприкінці ХХ ст. – початку ХХІ ст.:

- а) уперше на посаду Президента МКА обрано жінку;
- б) до принципів кооперативного руху доданий сьомий принцип;
- в) членом МКА стала Укоопспілка;
- г) прийнято нову редакцію статуту МКА.

45. Установіть послідовність подій у розвитку кооперації в незалежній Україні:

- а) Укоопспілка стала членом EuroCoop;
- б) прийняття Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»;
- в) прийняття Закону України «Про споживчу кооперацію»;
- г) прийняття Закону України «Про кооперацію».

8. Методи навчання

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

МН 1. Студентоцентроване навчання – розширення автономії здобувача, здатності до критичного мислення на основі результативного підходу, що передбачає нові підходи до навчання з метою розвитку особистості здобувача з урахуванням його ціннісних орієнтацій.

МН 2. Репродуктивний метод – навчання здобувачів організовується за допомогою практичних вправ та робіт, різних форм самоконтролю, що сприяє формуванню знань, навичок і вмінь у здобувачів, основних розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення тощо).

МН 3. Комбінація лекційних та практичних занять та консультацій (зокрема особистих консультацій з викладачем та використанням системи Elearn) із розв'язанням ситуаційних завдань, які розвивають аналітичні здібності та навички роботи в колективі.

МН 4. Пояснювально-ілюстративний метод – здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей.

МН 5. Евристичний метод – під керівництвом викладача або на основі евристичних вказівок здобувачі активно намагаються знайти рішення висунутих у навчанні, або сформульованих самостійно, пізнавальних завдань, що дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях та контрольних точках.

МН 6. Методи стимулювання й мотивації навчальної роботи – здобувачі приймають участь у пізнавальних іграх, моделюванні рольових ситуацій, створенні ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явленні вимог і методів заохочення.

МН 8. Метод проблемного викладу та проблемно-орієнтованого навчання, зокрема з проведенням презентацій – розуміння здобувачами поставленої проблеми та формулювання пізнавальних завдань на основі різних джерел та засобів, уміння проаналізувати поставлене завдання, порівняти різні точки зору та підходи, розуміння логіки та думок викладача, усвідомлення та запам'ятовування.

МН 9. Метод самостійної роботи здобувачів та самостійного навчання – розв'язання практичних завдань та опрацювання теоретичного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення. Самостійна робота з вивченням оприлюднених навчальних матеріалів, зокрема в системі Elearn.

МН 10. Методи організації й здійснення навчальної та наукової діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи:

– словесні методи – у вигляді бесіди, інструктажу, лекційного матеріалу, методичних вказівок, співбесід.

– наочні методи, відео методи тощо – проведення лекційних та практичних занять за допомогою презентацій, ілюстрацій, демонстраційного матеріалу, тобто отримання знань завдяки наочному спостереженню.

– практичні методи – за допомогою вправ, практичних прикладів, аналізу статистичних даних, тренувань, тренінгів здобувачі одержують знання та уміння, виконуючі ці практичні дії.

– наукова робота здобувача – наукові дослідження та опрацювання наукової інформації.

МН 11. Активні методи навчання (дискусійні методи) – в будь-яких формах навчання, включаючи лекційні заняття, використовуються елементи дискусії, а саме: обговорення, суперечки, зіткнення позицій, бізнес-симуляції ділові ігри, кейси, тренінги, пояснення, бесіди, дискусії, діалог.

9. Форми контролю

Формами контролю знань студентів є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестація.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Вона має визначити рівень знань студента з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Підсумкова атестація включає проведення підсумкового письмового екзамену.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, балів	Оцінка національна за результати складання екзамену
90 – 100	Відмінно
74 – 89	Добре
60 – 73	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи РНР (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{НР} + R_{АТ}$.

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з дисципліни «Кооперація у підприємстві» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» за спеціальністю 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність
2. Силабус з дисципліни «Кооперація у підприємстві» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» за спеціальністю 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність

12. Рекомендована література

Основна

1. Горьовий В. П., Петер М. В. Основи кооперації : навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2019. 373 с.
2. Збарський В. К., Талавиря М. П., Газуда Л. М. Розвиток кооперативних відносин в аграрному секторі України: монографія. Київ: НУБіПУ, 2016. 307 с.
3. Приліпко С. М. Розвиток обслуговуючої кооперації сільських територій: теорія та практика: монографія. К. : ТОВ "Август Трейд", 2019. 372 с.
4. Горьовий В. П., Буценко Л. В. Управління діяльністю кооперативів : навчальний посібник. К. : ЦП "Компринт", 2020. 563 с.
5. Приліпко С.М., Макушок О.В., Шевченко Н.О., Дубін О.М., Лепьошкіна Т.Я. та ін Управління сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами: практичний посібник. Черкаси: Видавець Вовчок О.Ю., 2017. 200 с. URL: <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/6607/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A1%D0%9E%D0%9A.pdf>

Допоміжна

1. Гончаренко В. В. Кооперативні принципи як основа успішного розвитку національних кооперативних систем. Управління розвитком соціально-економічних систем у новій економіці: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2015. С. 31-32.
2. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с. URL: <http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/8792/1/Mon-Gonch-1.pdf>
3. Методичні рекомендації з розробки бізнес-плану обслуговуючого кооперативу зі зберігання, доробки та маркетингу зерна. URL: <http://dobrobut-hromad.org/wp-content/uploads/2016/01/grain-coop-bp-methodology.pdf>
4. Пожар А. А. Кредитно-кооперативний сектор економіки європейських країн : монографія. Полтава : РВЦ ПУЕТ, 2013. 278 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/3251/1/2014-Pozhar-Monogr.pdf>
5. Рудік О. Сільськогосподарська обслуговуюча кооперація: навч. посіб. URL: http://nauka-pdatu.at.ua/Doradnictvo/cd_011-МАРFU-Coops-Agrocoops_module_Text-UKR.pdf
6. Формат типового бізнес-плану зернового кооперативу. URL: <http://www.zerno.org.ua/download/file/44-format-tipovogo-biznes-planu-zernovogo-kooperativu>

13. Інформаційні ресурси

1. Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

4. Податковий кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Закон України «Про кооперацію» від 10 липня 2003 року № 819. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text>
6. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 21 липня 2021 року № 1087. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 березня 2011 року № 272 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272-2011-%D0%BF#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 175 «Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу». URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-modelnih-statut-a175>
9. Інформаційно-аналітичний портал АПК України. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/naprjamki/fermerstvo-ta-kooperaciya/silskogospodarski-kooperativ>
10. Офіційний сайт Міжнародного кооперативного альянсу. URL: www.ica.coop/members/member-stats.html
11. Офіційний сайт Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України. URL: <http://www.coop-union.org.ua/>